

1. [W] skład podstawowych zasad postępowania przed sądem polubownym wchodzi jedynie reguły wynikające z Kodeksu postępowania cywilnego oraz uzgodnione przez strony, co nie obejmuje zwyczaju [§ 9 ust. 3 „Kodeksu dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych”, zawierający postanowienie, zgodnie z którym strona występująca z wnioskiem o dokonanie nominacji zastępczej arbitra podlegającego nominacji przez obie strony lub przez wcześniej nominowanych arbitrów powinna poinformować organ nominacji zastępczej o wszystkich kandydaturach rozważanych i odrzuconych przez strony lub arbitrów i że osoby takie nie powinny być nominowane w procedurze zastępczej – wstawienie własne] (...).

2. Kwalifikacja prawna umowy przez sąd polubowny nie podlega kontroli w sprawie ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.

**Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 18 listopada 2016 r.
V ACa 67/16**

Sąd Apelacyjny w Katowicach, V Wydział Cywilny w składzie następującym:

SSA Grzegorz Stojek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSA Aleksandra Janas

SSA Iwona Wilk

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2016r. w Katowicach na rozprawie sprawy ze skargi (...) Spółki Akcyjnej w R. z udziałem (...) w W. o uchylenie wyroku sądu polubownego

1. oddala skargę;

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w R. na rzecz (...) w W. kwotę 3.647 (trzy tysiące sześćset czterdzieści siedem) złotych tytułem kosztów postępowania;

3. nakazuje pobrać od (...) Spółki Akcyjnej w R. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w Katowicach) kwotę 825,02 (osiemset dwadzieścia pięć 2/100) złotych tytułem nieuiszczonych wydatków.

Uzasadnienie

Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie (dalej: SAKIG) wyrokiem z 7 grudnia 2015 r., sygn. akt SA 245/14, po pierwsze, zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w R. na rzecz (...) w W. 429.870,82 euro z odsetkami ustawowymi od 16 marca 2012 r. (punkt I.1 wyroku), 182.685,54 euro z odsetkami ustawowymi od 18 maja 2014 r. (punkt I.2 wyroku), 31.937,63 euro z odsetkami ustawowymi od 1 grudnia 2014 r. (punkt I.3 wyroku), a także odsetki ustawowe od kwot: 8.999,08 euro za okres od 7 sierpnia 2014 r. do 20 marca 2015 r. (punkt I.4 wyroku), 9.529,31 euro za okres od 2 września 2014 r. do 20 marca 2015 r. (punkt I.5 wyroku), 8.999,08 euro od 23 września 2014 r. za okres do 20 marca 2015 r. (punkt I.6 wyroku), po drugie, umorzył postępowanie w zakresie żądania zapłaty kwoty 27.527,47 euro (punkt II wyroku), po trzecie, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 80.913 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania i kwotę 9.145,94 euro tytułem kosztów zastępstwa procesowego (punkt III wyroku), po czwarte, oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt IV wyroku).

(...) Spółka Akcyjna w R. (dalej: skarżąca) wniosła skargę o uchylenie wyroku SAKIG z 7 grudnia 2015 r., sygn. akt SA 245/14, w części zasądzonej od skarżącej na rzecz przeciwnika skargi (...) w W. (dalej: przeciwnik skargi) kwotę 644.493,99 euro z ustawowymi odsetkami (pkt I 1-3) oraz orzekającej o kosztach (pkt III), domagając się jego uchylenia w zaskarżonej części oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Skarżąca zarzuciła naruszenie:

Po pierwsze, § 22 ust. 2 regulaminu SAKIG z 1 stycznia 2007 r. (dalej: regulamin) w związku z art. 1183 zdanie pierwsze k.p.c. Rada Arbitrażowa SAKIG wyznaczyła bowiem P. M. do pełnienia funkcji arbitra przewodniczącego. Tymczasem kandydaturę P. M. wcześniej zaproponował M. K., arbiter wyznaczony przez przeciwnika skargi, lecz nie uzyskał akceptacji J. O., arbitra wyznaczonego przez skarżącą. Doszło w ten sposób do naruszenia zasady równości stron, co stanowi niedochowanie podstawowych zasad postępowania przed sądem

polubownym i naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Po drugie, § 7 ust. 2 regulaminu i art. 1183 zdanie drugie k.p.c. przez nieuzasadnione oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka I. Ś., istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy. Miały bowiem znaczenie dla ustalenia sposobu wykonywania i wykładni umowy o współpracy stron, jaką strony zawarły w dniu 1 września 2009 r. Przeprowadzenie tego dowodu nie prowadziłyby do przedłużenia postępowania. Konieczność przeprowadzenia tego dowodu wynikała z dokumentów dołączonych do akt sprawy i zeznań pozostałych świadków. Odmowa przeprowadzenia tego dowodu narusza prawo skarżącej do wysłuchania, podstawowe zasady postępowania przed sądem polubownym i podstawowe zasady porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Po trzecie, art. 65 § 2 k.c. przez wypaczenie treści umowy z 1 września 2009 r. wskutek przyjęcia, że w znacznej części była umową o przeniesienie/korzystanie z praw na dobrach niematerialnych w postaci kompetencji (wiedzy i umiejętności) będących w dyspozycji przeciwnika skargi (know-how), ale należących do K. K., który nie był stroną tej umowy i nie przeniósł żadnego z tych praw na rzecz przeciwnika skargi. Żadna ze stron nie podnosiła tego typu twierdzeń, a więc taki cel umowy nie mógł być objęty zgodnym zamiarem stron. Świadczy to o niedopuszczalnej ingerencji SAKIG w sferę autonomii woli stron i stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej i świadczy o niedochowaniu podstawowych zasad postępowania przed sądem polubownym, to jest o naruszeniu art. 1194 § 2 k.p.c.

Po czwarte, § 42 ust. 2 regulaminu przez zaniechanie przeprowadzenia narady arbitrów oraz wydanie wyroku w oparciu o jednostronne ustalenie rozstrzygnięcia i jego motywów przez arbitra przewodniczącego, bez udziału przynajmniej jednego z pozostałych arbitrów, co stanowi niedochowanie podstawowych zasad postępowania przed sądem polubownym.

Wniosła o dopuszczenie dowodu z:

1. dokumentów z akt postępowania w sprawie o sygnaturze SA 245/14 SAKIG,
2. zeznań świadka J. O. – w celu ustalenia przebiegu procesu wyboru arbitra przewodniczącego i nieprzeprowadzenia rzeczywistej narady arbitrów,

3. „Kodeksu dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych” z 21 maja 2010 r., opracowanego przez Stowarzyszenie (...) oraz z informacji odpowiadającej aktualnemu odpisowi z rejestru stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego – w celu ustalenia praktyki i zasad obowiązujących w sądownictwie polubownym, w szczególności w arbitrażu międzynarodowym co do dokonywania tzw. nominacji zastępczej arbitra przewodniczącego oraz składu zarządu Stowarzyszenia (k. 567-581, 591).

Skarżąca wniosła też o zobowiązanie SAKIG do przedstawienia korespondencji z arbitrami, prowadzonej po 6 listopada 2015 r., w przedmiocie nieprzeprowadzenia narady arbitrów.

Przeciwnik skargi wniósł o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania.

Ponadto o dopuszczenie dowodów z:

1. dokumentów z akt postępowania w sprawie o sygnaturze SA 245/14 SAKIG,
2. zeznań świadka P. M. – w celu ustalenia przebiegu wyboru arbitra przewodniczącego, braku przeszkód do pełnienia tej funkcji i przeprowadzenia narady arbitrów nad wyrokiem objętym skargą,
3. zeznań świadka M. K. – w celu ustalenia przebiegu wyboru arbitra przewodniczącego i przeprowadzenia narady arbitrów nad wyrokiem objętym skargą.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Oddaleniu podlegały wnioski stron o przesłuchanie w charakterze świadków J. O., M. M. i P. M. oraz o dopuszczenie dowodu z „Kodeksu dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych” z 21 maja 2010 r. (opracowanego przez Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W.) i z informacji odpowiadającej aktualnemu odpisowi z rejestru stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego obejmującego to Stowarzyszenie (k. 592), jako nieistotne dla rozstrzygnięcia. Z kolei przeprowadzenie dowodu z dokumentów w aktach sprawy SA 245/14 SAKIG nie podlegał uwzględnieniu, skoro materiał ten poddany został osądowi Sądu Apelacyjnego na skutek skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, która podlega

rozpoznaniu przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o apelacji w zakresie, jaki nie jest uregulowany inaczej w przepisach art. 1208-1211 k.p.c. (art. 1207 § 2 k.p.c.).

SAKIG nie dysponuje innymi dokumentami dotyczącymi sprawy SA 245/14 SAKIG, niż znajdujące się w aktach tej sprawy, w tym korespondencją pomiędzy arbitrami w przedmiocie narady (k. 495).

Jeśli chodzi o dowody osobowe, zgłoszone zostały w celu wykazania ustalenia przebiegu procesu wyboru arbitra przewodniczącego, braku przeszkód do pełnienia tej funkcji i nieprzeprowadzenia rzeczywistej narady arbitrów nad wyrokiem objętym skargą. Na temat narady nad wyrokiem i dowodu w tym przedmiocie będzie mowa dalej.

Sam proces wyboru arbitra przewodniczącego nie był sporny między stronami. Spór dotyczył porozumienia w sprawie eliminacji kandydatur, które nie zyskały akceptacji arbitrów wybranych przez strony, jakiemu zaprzeczył przeciwnik skargi. Tę kwestię skarżąca poruszyła jednak dopiero w toku postępowania ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, milcząc na ten temat w samej skardze, podobnie jak przeciwnik skargi w odpowiedzi na skargę. Gdy zaś skarżąca wniosła na rozprawie w dniu 4 listopada 2016 r. o przesłuchanie świadka J. O., dowód ten (wcześniej cofnięty – k. 492-493) ponowiła w celu ustalenia okoliczności, dla wykazania których zgłosiła go w skardze o uchylenie wyroku sądu polubownego (k. 591). Wnioski o przeprowadzenie dowodów osobowych nie obejmowały zatem zasady eliminacji, której istnienie skarżąca podniosła w piśmie procesowym z 21 października 2016 r., w którym w tym celu zgłosiła wniosek o dopuszczenie dowodu z „Kodeksu dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych” z 21 maja 2010 r. (opracowanego przez Stowarzyszenie (...) w W.) i z informacji odpowiadającej aktualnemu odpisowi z rejestru stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego, obejmującemu to Stowarzyszenie, w celu ustalenia praktyki i zasad obowiązujących w sądownictwie polubownym, w szczególności w arbitrażu międzynarodowym co do dokonywania tzw. nominacji zastępczej arbitra przewodniczącego. Samo opracowanie przez Stowarzyszenie (...) w W. „Kodeksu dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych” nie stanowi dowodu istnienia zwyczaju, że w braku akceptacji jednego z arbitrów kandydat na arbitra przewodniczącego podlega wykluczeniu z listy kandydatów rozważanych przez Radę Arbitrażową. Okoliczność, że w skład zarządu tego Stowarzyszenia wchodziły osoby tworzące Radę Arbitrażową SAKIG nie potwierdza przecież twierdzenia skarżącej o istnieniu zwyczaju. „Kodeks dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych” nie stanowi bowiem dowodu tego, że arbitrzy powinni poinformować Radę Arbitrażową o odrzuconym kandydacie lub że Rada Arbitrażowa powinna uzyskać informację

o takim kandydacie z własnej inicjatywy, by go wyeliminować z wyboru. Skarżąca powołała się na § 9 ust. 3 „Kodeksu dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych”, zawierający postanowienie, zgodnie z którym strona występująca z wnioskiem o dokonanie nominacji zastępczej arbitra podlegającego nominacji przez obie strony lub przez wcześniej nominowanych arbitrów powinna poinformować organ nominacji zastępczej o wszystkich kandydaturach rozważanych i odrzuconych przez strony lub arbitrów i że osoby takie nie powinny być nominowane w procedurze zastępczej. Takiemu zwyczajowi zaprzeczył przeciwnik skargi. Skarżąca musiałaby więc dowodzić jego istnienie, z czym nie jest tożsame wykazywanie treści § 9 ust. 3 „Kodeksu dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych”, zważywszy na jego § 2 ust. 2 („Kodeks nie pełni roli regulaminu arbitrażowego. Powinien on natomiast stanowić dla sądów arbitrażowych istotną wskazówkę przy kształtowaniu ich statutów i regulaminów”), na którego treść zwrócił uwagę przeciwnik skargi. Skarżąca nie podjęła próby dowodzenia, że SAKIG przejął zasady z § 9 ust. 3 „Kodeksu dobrych praktyk stałych sądów arbitrażowych”. Nie sposób skutecznie podważyć argumentacji przeciwnika skargi w odniesieniu do twierdzeń skarżącej o nieistnieniu zwyczaju (protokół rozprawy z 4 listopada 2016 r. i załącznik do protokołu rozprawy z tego dnia – k. 585-590 i 591). Trafnie przeciwnik skargi podniósł, że **w skład podstawowych zasad postępowania przed sądem polubownym wchodzi jedynie reguły wynikające z Kodeksu postępowania cywilnego oraz uzgodnione przez strony, co nie obejmuje zwyczaju**, o jakim twierdzi skarżąca. Korespondencja dokonywana za pośrednictwem poczty elektronicznej, do której odwołują się strony w skardze o uchylenie wyroku sądu polubownego (k. 67) oraz w odpowiedzi na skargę (k. 342 i 343), ma treść tego rodzaju, że nie pozwala ustalić, by arbitrzy wyznaczeni przez strony poinformowali arbitra przewodniczącego powołanego przez Radę Arbitrażową o porozumieniu o eliminacji kandydatur, w odniesieniu do których nie osiągnęli zgody, jak też taką, że arbiter wyznaczony przez przeciwnika skargi nie zgadzał się na eliminację kandydatury niezgodnionej.

Zasadnie też przeciwnik skargi podniósł na rozprawie w dniu 4 listopada 2016 r. (protokół rozprawy i załącznik do niej, już powołane), że nieistnienie takiego zwyczaju wynika z licznych okoliczności, które przywołał. Po pierwsze, we wniosku o zastępcze powołanie arbitra przewodniczącego żaden z arbitrów wyznaczonych przez strony nie przekazał Radzie Arbitrażowej informacji o odrzuconej kandydaturze. Po drugie, Rada Arbitrażowa nie wystąpiła o ujawnienie nazwisk kandydatów odrzuconych przez arbitrów. Po trzecie, żaden z arbitrów nie oprotestował wyboru P. M. niezwłocznie po otrzymaniu informacji o zastępczym powołaniu go na arbitra przewodniczącego przez Radę Arbitrażową.

Po czwarte, sama skarżąca nie powołała się na naruszenie tego zwyczaju we wniosku o wyłączenie arbitra przewodniczącego. Po piąte, Rada Arbitrażowa odmówiła wyłączenia arbitra przewodniczącego, mimo że we wniosku mowa była o braku zgody jednego z arbitrów wyznaczonych przez strony na powołanie P. M. na arbitra przewodniczącego (k. 256-257 akt SAKIG). Po szóste, mimo rygoru wynikającego z § 13 regulaminu („Jeżeli uchybiono przepisom Regulaminu lub uzgodnionym przez strony zasadom postępowania, uważa się, że strona, która o powyższym uchybieniu wiedziała i nie podniosła zarzutu niezwłocznie lub w innym terminie określonym przez strony, zrzekła się możliwości podniesienia takiego zarzutu w postępowaniu przed Sądem.”), skarżąca nie zwróciła uwagi SAKIG na naruszenie zwyczaju, o którego istnieniu i naruszeniu twierdzi w postępowaniu ze skargi o uchylenie wyroku Sądu Polubownego. Po siódme, arbiter J. O. nie wskazał w zdaniu odrębnym na naruszenie zwyczaju, o jakim teraz mowa, chociaż, jak wynika z treści zdania odrębnego, Rada Arbitrażowa wiedziała o jego sprzeczności co do powołania P. M.. Po ósme, skarżąca w skardze o uchylenie wyroku sądu polubownego nie wskazała na naruszenie omawianego zwyczaju, motywując zarzut odnoszący się do powołania arbitra przewodniczącego treścią § 22 ust. 2 regulaminu. Wszystko to pozostaje w sprzeczności z twierdzeniem o istnieniu zwyczaju, na który skarżąca powołała się w toku niniejszego postępowania. Gdyby istniał, w naprowadzonych wyżej sytuacjach doszłoby do powołania się nań. Istnienia tego zwyczaju nie dowodzi wywód skarżącej, jaki w istocie formułuje za nią P. N. w ekspertyzie, którą opracował, wyrażająca przekonanie skarżącej o istnieniu omawianego zwyczaju, bez próby przywołania choćby literatury przedmiotu w tym temacie czy orzeczenia w tej kwestii w celu potwierdzenia stanowiska.

Materiał sprawy nie pozwala zatem uznać, że wybór arbitra przewodniczącego nastąpił z naruszeniem § 22 ust. 2 regulaminu („Sekretarz Generalny Sądu wzywa arbitrów powołanych przez strony lub w zastępstwie strony/stron wyznaczonego/wyznaczonych przez Radę Arbitrażową, do powołania arbitra przewodniczącego w terminie dwóch tygodni. W razie niepowołania arbitra przewodniczącego przez arbitrów, wyznacza go Rada Arbitrażowa” – k. 45).

Chociaż Rada Arbitrażowa powołała P. M. na arbitra przewodniczącego, którego kandydatura została wykluczona przez arbitra wyznaczonego przez skarżącą (J. O.), nie oznacza to jednak, że przeciwnik skargi miał większy wpływ na skład zespołu orzekającego. Strony nie przyjęły reguły eliminacji. Zaistniała sytuacja nie oznacza, że zdanie jednego z arbitrów wyznaczonych przez strony miało większą wagę. Takie stanowisko skarżącej nie

znajduje podstawy w § 22 ust. 2 regulaminu. Nie pozwala bowiem przyjąć, by Rada Arbitrażowa miała obowiązek badania występowania przeszkód powołania danej osoby i w tym celu zwrócenia się do arbitrów z pytaniem, czy kandydatura P. M. była rozpatrywana oraz doszukiwania się wszelkich możliwych przeszkód w powołaniu arbitra, nawet takich, jakich strony nie uzgodniły.

Sama skarżąca podkreśliła, że nie twierdzi, by przeciwnik skargi bądź jego pełnomocnicy wpływali na wybór arbitra przewodniczącego przez Radę Arbitrażową. Nie zarzuciła też braku bezstronności arbitra przewodniczącego, o którego wyłączenie z tej samej przyczyny wniosła (pismo z 20 lutego 2015 r., k. 255-271 akt SAKIG), czemu Rada Arbitrażowa odmówiła w dniu 17 marca 2015 r. (k. 880 akt SAKIG). Skarżąca podniosła też, że nieprawidłowości dotyczące sposobu wyboru przewodniczącego nie muszą skutkować jego wyłączeniem na podstawie § 25 ust. 1 regulaminu („Arbiter może być wyłączony tylko wówczas, jeżeli zachodzą okoliczności, które budzą uzasadnione wątpliwości co do jego niezależności lub bezstronności, a także gdy nie ma on kwalifikacji określonych w umowie stron oraz niniejszym Regulaminie. Jeżeli strony nie określiły trybu postępowania o wyłączenie arbitra, stosuje się postanowienia Regulaminu.” – k. 46), gdyż nie muszą się wiązać z zarzutem braku bezstronności i niezależności.

Podsumowując, brak podstaw do przyjęcia, że doszło do naruszenia zasady równości stron (art. 1183 zdanie pierwsze k.p.c.), jak też naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Tym samym nie zachodzi podstawa do uchylenia wyroku SAKIG, o jakiej mowa w art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c. („Strona może w drodze skargi żądać uchylenia wyroku sądu polubownego, jeżeli (...) nie zachowano wymagań co do składu sądu polubownego lub podstawowych zasad postępowania przed tym sądem, wynikających z ustawy lub określonych przez strony”) oraz art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. („uchylenie wyroku sądu polubownego następuje także wtedy, gdy sąd stwierdził, że wyrok sądu polubownego jest sprzeczny z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej”).

Nietrafny jest też drugi z zarzutów skargi.

Regulamin w § 7 ust. 2 stanowi, że każda ze stron ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich wniosków i twierdzeń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz dowodów na ich poparcie lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Postanowienie to odpowiada treści art. 1183 zdanie drugie k.p.c. („Każda ze stron ma prawo do wysłuchania i przedstawienia swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie.”).

Zdaniem skarżącej do naruszenia ostatnio wskazanego przepisu prawa oraz postanowienia regulaminu miało dojść wskutek nieprzeprowadzenia dowodu z zeznań świadka I. Ś., gdyż był konieczny dla rozstrzygnięcia sprawy poddanej pod rozstrzygnięcie SAKIG. Wniosek ten był zawarty w odpowiedzi na pozew, a zgłoszony został dla wykazania braku zaangażowania przeciwnika skargi w przygotowanie ofert i pozyskanie zleceń na budowę bloków energetycznych (...) i (...), a zatem w celu identycznym, dla którego skarżąca zgłosiła też wtedy wnioski dowodowe z dwóch dokumentów autorstwa I. Ś., to jest raportu z 2 maja 2013 r. i opracowania z 21 maja 2013 r. (k. 196 akt SA 245/14 SAKIG). Skarżąca nie kwestionuje, że SAKIG przeprowadził dowód z obu dokumentów opracowanych przez I. Ś.. W skardze o uchylenie wyroku sądu polubownego podnosi natomiast, że dowód z przesłuchania tego świadka był konieczny dla wykładni umowy z 1 września 2008 r. SAKIG odmówił przesłuchania tego świadka, motywując postanowienie w tym przedmiocie niestawiennictwem świadka (k. 1575 akt SA 245/14 SAKIG), chociaż na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2015 r. zobowiązał strony do zapewnienia stawiennictwa świadków (k. 915 akt SA 245/14 SAKIG), zaś w uzasadnieniu wyroku dodał, że strony zgodnie przedstawiły aktywność K. K., który początkowo w większym stopniu uczestniczył w przygotowaniu ofert, a z biegiem czasu jego udział w tych czynnościach malał, co nie miało samodzielnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, ale pośrednio potwierdzało „poprawność dokonanych wyżej ustaleń co do celu i właściwej interpretacji Umowy. Ponieważ szczegółowy opis aktywności K. K. przy wykonywaniu umowy nie miał zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu, a przesłuchanie świadków, którzy mieli dowodzić tych okoliczności – I. Ś. i K. P. – nie było możliwe ze względu na ich niestawiennictwo na rozprawie, Zespół Orzekający oddalił wnioski o przesłuchanie tych świadków. Na rozstrzygnięcie o oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka I. Ś. wpłynęły także fakty, że pisemne opracowanie tego świadka o okolicznościach, których miało dotyczyć zeznanie zostało dopuszczone jako dowód z dokumentu, a nieobecność świadka na rozprawie spowodowana była udzieleniem mu przez Pozwanego urlopu w dniu rozprawy już po wyznaczeniu jej terminu.” (k. 1637-1638 akt SA 245/14SAKIG). Ostatnia okoliczność ma potwierdzenie w dokumencie na k. 1497 akt SA 245/14 SAKIG. Skarżąca nie twierdzi, że okoliczność, na którą zgłosiła świadka została nietrafnie ustalona wskutek nieprzeprowadzenia dowodu z zeznań tego świadka i ograniczenia się do dokumentów jej autorstwa. Wywodzi natomiast o teoretycznej możliwości uzupełnienia danych stwierdzonych w dokumentach autorstwa tego świadka, a przede wszystkim o konieczności przesłuchania I. Ś. w charakterze świadka na okoliczność, na którą dowód nie został powołany oraz o naruszeniu zasady bezpośredniości w kontekście niezgłoszonej tezy dowodowej. Nie sposób więc zgodzić się, że dowód z przesłuchania

świadka I. Ś. był potrzebny dla rozstrzygnięcia sprawy, a przez jego nieprzeprowadzenie naruszone zostało prawo strony do wysłuchania i przedstawienia swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie (art. 1183 zdanie drugie k.p.c.). Istotna okoliczność, o której mowa w skardze, nie miała być przedmiotem dowodu, o jakim teraz mowa. Natomiast przeprowadzenie tego dowodu na okoliczność, na którą był zgłoszony, nie nastąpiło z uwagi na niezapewnienie stawienictwa tego świadka na rozprawę wskutek udzielenia I. Ś. 3-dniowego urlopu wypoczynkowego na jej wniosek zgłoszony ponad miesiąc po uzyskaniu przez skarżącą wiedzy o terminie przesłuchania, co skarżąca tłumaczyła bliżej nieokreślonymi planami świadka. Trafnie więc w postępowaniu przed sądem polubownym uznano, że to skarżąca nie zapewniła stawienictwa świadka. Nie ma to jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, skoro dowód nie był zgłoszony w celu ustalenia okoliczności, o jakich mowa w skardze.

Również nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 65 § 2 k.c. i art. 1194 § 2 k.p.c., który oparty jest na tym, że

Kwalifikacja prawna umowy przez sąd polubowny nie podlega kontroli w sprawie ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego. Treść uzasadnienia wyroku SAKIG, wbrew skarżącej, nie daje podstaw do ustalenia, że SAKIG stwierdził, że przeciwnik skargi zobowiązał się przenieść na skarżącą jakiekolwiek prawa na dobrach niematerialnych. W uzasadnieniu wyroku SAKIG mowa jest o tym, że zadania przeciwnika skargi polegały na wyszkoleniu czy doprowadzeniu do wyszkolenia pracowników skarżącej, żeby w przyszłości działali samodzielnie, zaś stworzony zespół miał za zadanie nauczenie się i nabranie wprawy w stosowaniu nowej technologii. Zespół ten składał się z ludzi, którzy szybko pozyskali wiedzę od K. K. i od licencjodawcy i byli gotowi do samodzielnego realizowania zadań. Wbrew wywodowi skarżącej, przeciwnik skargi wskazał w postępowaniu przed sądem polubownym na cel umowy taki, jaki został ustalony przez SAKIG, tożsamy ze stanowiącym podstawę roszczeń. Chodzi między innymi o możliwość korzystania w przyszłości przez skarżącą z wiedzy i doświadczeń przekazanych przez przeciwnika skargi (pkt 40 pisma przeciwnika skargi z 3 marca 2015 r., k. 288 akt SA 245/14 SAKIG). Ponadto o stanowisko przeciwnika skargi, jakie przedstawił w punkcie 2.3 pisma z 21 lipca 2015 r.: «W momencie podpisywania umowy strony były bowiem świadome tego, że (...) nie dysponowało żadną wiedzą w zakresie technologii (...) [tak zeznania W. R.: „Takich osób wtedy w (...) nie było. Pan K. był jedną osobą, która miała taką wiedzę” (...)], a w wyniku zawarcia Umowy wiedza taka miała być sukcesywnie przekazywana przez (...) (k. 1583 akt SA 245/14 SAKIG). Tym

samym, jak zasadnie podniósł przeciwnik skargi, (...) w oparciu o poczynione ustalenia dokonał wykładni umowy z 1 września 2009 r. w sposób zgodny z twierdzeniem jednej ze stron. Nie wkroczył więc w sferę autonomii woli stron. Nie może więc być mowy o naruszeniu podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej przez dokonanie wykładni umowy, którą strony zawarły 1 września 2009 r. (art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.).

Jeżeli chodzi o zarzut braku narady, trzeba zwrócić uwagę, że arbiter J. O. w zdaniu odrębnym wywodzi, że narady nad wyrokiem nie było, gdyż arbiter przewodniczący postąpił odmiennie od znanej mu praktyki sądów polubownych. Miało to polegać na sporządzeniu projektu wyroku przed naradą, a nie po niej. Z treści zdania odrębnego wynika, że arbiter J. O. w tej sytuacji nie wyobrażał sobie, że arbiter przewodniczący będzie skłonny do dyskusji, skoro już włożył pracę w opracowanie projektu wyroku, z którym arbiter J. O. się nie zgadzał. Arbiter J. O. założył bez istnienia ku temu obiektywnych racji, że wobec opracowania projektu wyroku przez arbitra przewodniczącego narada będzie miała charakter pozorny i odmówił udziału w spotkaniu arbitrów wyznaczonym na dzień 3 grudnia 2015 r., przeznaczonym na naradę. Co istotne, wcześniej (w dniu 6 listopada 2015 r.) arbiter J. O. otrzymał od arbitra przewodniczącego projekt wyroku, który opracował, jako materiał do dyskusji. Z projektem wyroku zapoznał się. Ostatecznie podpisał jednak wyrok SAKIG, jak pozostali członkowie zespołu orzekającego (k. 1641 akt SA 245/14 SAKIG). Trudno więc w takich okolicznościach przyjąć, że narady nad wyrokiem nie było, skoro arbiter J. O. nie odmówił podpisania wyroku z uwagi na brak narady, a przyznał, że przedstawiono mu projekt wyroku, lecz nie zgadzając się z nim poprzestał na złożeniu zdania odrębnego. Zaprzeczenie naradzie nad wyrokiem nastąpiło zatem nie tyle z braku narady, co z nieusatisfakcjonowania jej wyobrażonym dalszym przebiegiem oraz odmową udziału w naradzie. Nastąpiło to już po rozpoczęciu dyskusji nad wyrokiem, zainicjowanej wcześniej przez przekazanie projektu wyroku przez arbitra przewodniczącego. Postanowienie § 42 ust. 2 regulaminu ma treść: „Zespół Orzekający wydaje wyrok po przeprowadzeniu niejawniej narady obejmującej dyskusję oraz głosowanie nad wyrokiem, a w razie potrzeby, także nad zasadniczymi motywami rozstrzygnięcia. Wyrok zapada większością głosów. Jeżeli jeden z arbitrów odmawia udziału w głosowaniu, pozostali arbitrzy mogą przeprowadzić głosowanie bez jego udziału.” Zacytowane postanowienie regulaminu przewiduje więc sytuację i dopuszcza ją, że jeden z arbitrów nawet odmawia udziału w głosowaniu, stanowiącym zwięźczenie narady. To postanowienie ma zastosowanie w sprawie.

Nie sposób zgodzić się z wywodem skarżącej, gdy podnosi, że o wadliwości zwołania narady ma świadczyć to, że jej termin został zwołany na 6 dni przed upływem miesięcznego terminu do wydania wyroku, o jakim mowa w § 42 ust. 1 zdanie pierwsze regulaminu. Nie jest jasne, co ma wynikać z tych relacji czasowych.

Z tych przyczyn zbędne było przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków w celu ustalenia przeprowadzenia narady nad wyrokiem, gdyż okoliczność ta wynikała z naprowadzonych dokumentów, a przede wszystkim z podpisania wyroku SAKIG przez cały zespół orzekający.

Nie wystąpiły więc podstawy do uchylenia wyroku sądu polubownego, o jakich mowa w art. 1206 § 1 pkt 4 i § 2 pkt 2 k.p.c.

Skarga podlegała zatem oddaleniu, jako bezzasadna (art. 385 w związku z art. 1207 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania ze skargi orzeczono stosownie do wyniku sprawy, uwzględniając koszty postępowania zażaleniowego (art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 k.p.c. w związku z § 8 ust. 1 pkt 4 oraz § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – Dz. U. poz. 1804 ze zm.).

O nieuiszczonych wydatkach związanych z kosztami tłumaczenia z języka polskiego na język niemiecki orzeczono stosownie do art. 113 ust. 1 u.k.s.c.

Źródło: Sąd Apelacyjny w Katowicach